

סוג עניין: 202 סדר דין: רגיל

בעניין: _____ שאור

ת.ז. _____
מכפר קרן תור, נפת חברון

ע"י ב"כ עו"ד מיכל פינצ'וק (מ.ר. 21600)
ו/או אליהו אברם (מ.ר. 11851)
ו/או הישאם שבאיטה (מ.ר. 17362)
מהמוקד להגנת הפרט
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

התובע

- נ ג ד -

1. _____ אלדי

ת.ז. _____
רח' מפל 23/2, ערד

2. _____ דרעי

ת.ז. _____
רח' תבור 2, קרית ביאליק

הנתבעים 1 ו-2 באמצעות שרות בתי הסוהר
נציבות ירושלים, רח' ההסתדרות 5
ת.ד. 2495, ירושלים 94230

3. _____ שחר

ת.ז. _____
מרח' ביאליק 11/1
טירת הכרמל

4. _____ אלבוז

ת.ז. _____
מרח' סוקולוב 20
קרית אתא

5. מדינת ישראל - משטרת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים
רח' עוזי חסון 4
ת.ד. 923
ירושלים 94152
טל': 02-6208122; פקס: 02-6252457

הנתבעים

מהות התביעה: נזיקין, נזקי גוף

סכום התביעה: כשיעור סמכות ביהמ"ש

כתב תביעה

1. התובע יליד 1977, תושב חברון.

2. הנתבעים 1-4 (להלן: "הנתבעים") שירתו במועדים הרלבנטיים לכתב תביעה זה במשמר הגבול ונטלו חלק, צוותא חדא, באירוע שיתואר להלן. הנתבע מס' 1 היה מפקד הצוות; הנתבע מס' 2 נהג הצוות; הנתבעים 3 ו-4 היו לוחמים בצוות.

3. הנתבעת 5, מדינת ישראל - משטרת ישראל, היתה בכל הזמנים הרלבנטיים לתביעה זו האחראית ו/או המפעילה ו/או הממונה על פעולות שוטרי מג"ב בכלל ופעולות הנתבעים 1-4 באירוע שיתואר להלן בפרט.

4. ביום 30.6.96, בשעה 7:30 לערך, החל התובע לעבוד כפועל חפירות באתר בנייה בשכונת רמות שבירושלים. סמוך לשעה 8:00 הגיע למקום ג'יפ ובו הנתבעים. הנתבעים ביקשו מהתובע ומפועל נוסף שעבד עמו להזדהות. משהתברר כי התובע הינו תושב חברון וכי אינו מצוייד בהיתר כניסה, היכה הנתבע מס' 2 את התובע בבטנו וסטר לו על פניו. לאחר מכן הורו הנתבעים לתובע לעלות לג'יפ. התובע ישב מאחור על ריצפת הג'יפ כשלצידו יושבים הנתבעים 3 ו-4.

5. לאחר נסיעה של כ-20 דקות לערך, במהלכה בעטו הנתבעים 3 ו-4 בתובע, עצר הג'יפ בחורשה באזור רמות. הנתבע מס' 1 תפס את התובע בחולצתו והורה לו לרדת מהג'יפ.

6. במשך קרוב ל-50 דקות הנתבעים היכו נמרצות את התובע בכל חלקי גופו. הנתבעים השתמשו באגרופיהם, בבעיטת רגליהם ובמקל שמצאו במקום. הנתבעים חבטו בתובע ובעטו בו כל אחד בנפרד ולפרקים יחד. הנתבעים הורו לתובע לפשק את רגליו ובעטו באשכיו. מסכת ההתעללות תמה עת היכה הנתבע 2 בראשו של התובע במקל עד שהלה איבד את הכרתו. הנתבעים נסעו מהמקום כשהם מותירים את התובע מחוסר הכרה כשעל כל חלקי גופו פצעים, המטומות ושריטות.

7. עם שובו להכרה מצא עצמו התובע באוהלו של בדווי אשר סייע לו להגיע לכביש הראשי בבית חנינה, משם נאסף ע"י רכב שחלף במקום והגיע לירושלים.

8. הנתבעים הועמדו לדין בת.פ. 4629/96 בבית משפט השלום בירושלים בגין אירוע ההתעללות בתובע.

בפסק דינו קובע כבוד השופט זילברטל: "התמונה המתקבלת ... מצביעה על מסכת ממושכת של התעללויות במתלונן ועל אירוע שכלל מספר שלבים האחד חמור ממשנהו שהגיע לשיאו באיבוד הכרה של המתלונן ... נמצא שבפנינו מעשה של עינויים והתעללות שסופו בזניחת הקורבן כשהוא מחוסר הכרה".

ובהמשך "... אך בבסיסו ניכר המקרה דנן, אירוע חמור של תקיפה בנסיבות מחמירות מצד איש רשות כלפי אזרח חסר אונים, אירוע אשר, כאמור לעיל, ניתן לתארו כמעשה של התעללות ועינויים" (האמור - מתוך גזר דינו של הנתבע מס' 2, מובא בשנית בפסק הדין בעניין יתר הנתבעים).

9. בפסק הדין קובע ביהמ"ש הנכבד כממצא כי כל הנתבעים ללא יוצא מן הכלל נטלו חלק פעיל באירוע וכי מדובר במבצעים בצוותא האחראים יחדיו לתוצאות המעשים.

הנתבעים כולם הורשעו בעבירות לפי סעיפים 380, 382 (א) ו-280(1) לחוק העונשין.

מצ"ב פסק הדין בעניינו של הנתבע 2, המסומן א' ופסק הדין בעניינם של הנתבעים 1, 3 ו-4, המסומן ב', המהווים חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

10. הכאת התובע ע"י הנתבעים מהווה תקיפה כמשמעותו של מושג זה בסעיף 23 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) תשכ"ח-1968.

11. בנוסף יטען התובע, כי הנתבעים התרשלו בביצוע משימתם וכי התרשלותם התבטאה במעשים ו/או במחדלים כדלקמן:

א. היכו את התובע והתעללו בו ללא שום סיבה ו/או הצדקה שבדין.

ב. הפעילו כנגד התובע מידת כח מוגזמת ובלתי סבירה בנסיבות העניין.

ג. לא השתמשו במיומנות שרכשו במסגרת הכשרתם במשטרה לשם ביצוע בדיקה עניינית ויעילה של התובע.

ד. התנהגו ופעלו בניגוד להתנהגות שניתן לצפות מכוחות משטרה סבירים ונבונים באותן נסיבות.

ה. חרגו מסמכותם ופעלו בניגוד להוראות ו/או הנחיות מפכ"ל.

12. בנוסף יטען התובע כי הנתבעים הפרו חובות חקוקות כמפורט להלן, אשר נועדו לפי מובנן הנכון להגן על סוג האנשים עימם נמנה התובע וכי הפרת חובות אלו גרמה לנזקים להם טוען התובע.

הנתבעים הפרו את החובות החקוקות הבאות:

א. סעיפים 4 ו-11 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, האוסרים על פגיעה בגופו ובכבודו של האדם והמחייבים את כל רשויות המדינה, ובכלל זה המשטרה והנתבעים כשוטרי משטרת ישראל, לכבד זכויות אלו ולהגן עליהן.

ב. סעיף 280(1) לחוק, המחייב כל עובד ציבור, לרבות שוטר, שלא לעשות מעשה שרירותי הפוגע בזכותו של אחר תוך שימוש לרעה בסמכותו.

ג. סעיף 2 לתוספת השנייה לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "התוספת השנייה"), הדרן בהתשלוח במילוי תפקיד.

ד. סעיף 3 לתוספת השנייה, הדרן בהתנהגות שאינה הולמת שוטר.

ה. סעיף 8 לתוספת השנייה, הדרן בביצוע מעצר שלא כדין ושלא בתום לב.

ו. סעיף 19(א) לתוספת השנייה, הדרן בשימוש בכוח כלפי אדם במסגרת מילוי תפקיד בניגוד לפקודות משטרת ישראל.

13. הנתבעת מס' 5 אחראית באחריות שילוחית להפרת חובות חקוקות על ידי הנתבעים ולרשלנותם של הנתבעים בביצוע משימתם, בהיותם שלוחיה ו/או הפועלים מטעמה.

14. בנוסף או לחילופין יטען התובע כי הנתבעת מס' 5 אחראית באחריות ישירה לנזקים שנגרמו לו עקב רשלנותה שלה, המתבטאת במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. לא עשתה די על מנת להכשיר את הנתבעים ולהדריכם, כיצד עליהם למלא את משימות השיטור שלהם, בכלל, וכיצד עליהם לטפל בחשודים בשהייה בלתי חוקית בישראל, בפרט.

ב. הציבה את הנתבע מס' 2 בתפקיד שיטור על אף שגרם מוות ברשלנות לחבר בתאונת דרכים, כשנתיים לפני האירוע נשוא כתב התביעה, דבר אשר צפוי היה להשפיע על מצבו הנפשי, תפקודו ויכולתו להתמודד עם משימות השיטור שהוטלו עליו.

ג. לא וידאה כי הנתבעים, המסורים להשגחה ופועלים מטעמה, יודעים ושומרים על הוראות המפכ"ל.

ד. לא פיקחה ו/או לא פיקחה כראוי על מעשיהם ומחדליהם של אנשי מג"ב, בכללם הנתבעים, ועל ביצוע הוראות המפכ"ל על ידיהם.

ה. לא עשתה כל שביכולתה ו/או כל שהיה עליה לעשות כדי למנוע את הארוע ונזקיו.

ו. פעלה בקלות ראש ובחוסר זהירות ולא שמה לב ו/או לא השגיחה על האנשים המסורים לאחרייתה, בכללם הנתבעים.

ז. לא צפתה, למרות שהיתה יכולה וצריכה לצפות, את הארוע ו/או את השתלשלות העניינים שגרמו לארוע.

15. מיד לאחר האירוע טופל התובע בבי"ח אלמקאסד. שם, לאחר שאובחן כסובל מפריקת כתף יד שמאל, הוחזרה כתפו למקום והוא שוחרר לביתו כשידו נתונה במתלה.

16. בעקבות האירוע נאלץ התובע לעבור סדרת טיפולים פיזיותרפיים לשם שיפור תיפקוד ידו השמאלית; משלא הועילו ולאחר פריקות חוזרות ונשנות של כתפו השמאלית (חמש במספר), עבר התובע ביום 4.10.97 ניתוח בכתף יד שמאל בביה"ח המוסלמי שברבת עמון.

בעקבות הניתוח קובעה ידו השמאלית של התובע למשך 6 שבועות ובהמשך נזקק לסדרה נוספת של טיפולים פיזיותרפיים.

טיפולי התובע בירדן ובארץ נעשו באופן פרטי. הוצאותיו הרפואיות של התובע והוצאותיו הנלוות, בגין האירוע ובעקבותיו, מסתכמות בכ-30,000 ש"ח.

17. ד"ר מיכאל לבני, מומחה בתחום האורתופדי אשר בדק את התובע, קבע כי לתובע נכות צמיתה בשעור 25% בגין הגבלה ניכרת בתנועת פרק הכתף. כן קבע ד"ר לבני כי התובע סבל מנכויות זמניות כדלקמן:

א. מיום האירוע ולמשך שישה שבועות - 100% נכות.

ב. מ-11.8.96 ועד 22.9.96 - 50% נכות.

ג. מ-22.9.96 עד ליום 3.10.97 - 30% נכות (עקב פריקות חוזרות ונשנות של הכתף).

ד. מיום 4.10.97 (יום ביצוע הניתוח בירדן) עד ליום 15.11.97 - 100% נכות.

ה. מ-15.11.97 עד 27.12.97 - 50% נכות.

מצ"ב חוות דעתו של ד"ר לבני, המסומנת ג' והמהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

18. סמוך לאחר האירוע, לאורך תקופה ארוכה, נזקק התובע לסיוע הזולת בביצוע פעולות יומיומיות פשוטות. נטל הטיפול והסיוע לתובע נפלו על כתפי אמו ובני משפחתו.

19. אף היום, למרות חלוף הזמן, סובל התובע ממגבלה חמורה בתפקודו היומיומי. התובע מתקשה בנשיאת משאות כבדים, מוגבל בתנועת זרוע יד שמאל וסובל מכאבים בשעת נגיעה ו/או טלטול ידו. כאבי התובע בזרוע יד שמאל מתגברים בשעת שינוי מזג האוויר.

20. בעקבות האירוע, משהבין כי אין באפשרותו להמשיך ולעבוד בעבודות פיזיות כמקודם, והיות ונאלץ לשהות בירדן בשל טיפוליו הרפואיים, נטל התובע 2 קורסים בצילום בירדן. בדיעבד התברר כי בשל מגבלותיו הפיזיות אין ביכולתו של התובע לעבוד בתחום זה, הכרוך בנשיאת מצלמה כבדה תוך שימוש בשתי ידיים.

21. מאז האירוע, לא הצליח התובע לשוב ולהשתלב במעגל העבודה זאת בשל מגבלותיו הפיזיות, המונעות ממנו ליטול חלק בעבודה פיזית ו/או עבודה הדורשת שימוש מאומץ בשתי הידיים. כאמור, אף בתחום הכשרתו, תחום הצילום, מוגבל התובע שכן אין ביכולתו לשאת לאורך זמן את המצלמות הכבדות הדורשות שימוש בשתי הידיים.

22. עובר לאירוע, עסק התובע בפעילות ספורטיבית ענפה. התובע שיחק כדורגל בליגת הנוער המקומית, שחה ועוד. מאז האירוע ובשל מגבלותיו בגינו נמנע התובע מלעסוק בפעילות ספורטיבית והדבר מסב לו עוגמת נפש רבה.

22. בעקבות האירוע נזקק התובע והינו עתיד להמשיך ולהזדקק לתרופות וטיפולים רפואיים.

23. להלן פירוט הנזקים אשר על הנתבעים לפצות את התובע בגינם:

נזק מיוחד

- א. הפסד השתכרות בעבר 100,000 ש"ח.
- ב. טיפולים רפואיים ונסיעות לטיפולים בעבר 30,000 ש"ח.
- ג. עזרת צד ג' בעבר 10,000 ש"ח.

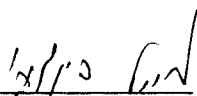
נזק כללי

- א. הפסד השתכרות בעתיד
- ב. טיפולים רפואיים ונסיעות לטיפולים רפואיים בעתיד
- ג. עזרת צד ג' בעתיד
- ד. כאב וסבל

24. כבוד בית המשפט מוסמך לדון בתביעה לאור מהותה וסכומה.

25. אשר על כן מתבקש בית המשפט לזמן את הנתבעים ולחייבם ביחד ולחוד לשלם לתובע פיצויים כמפורט לעיל בצירוף הוצאות משפט וכן ריבית מירבית והפרשי הצמדה בגין כל אחד מהסכומים ממועד פסיקתו לפי העניין ועד לתשלום המלא בפועל.

ירושלים, היום 29 לחודש אוקטובר, 1998.

מיכל פינצ'וק, עו"ד
ב"כ התובע

לוט: נספחים א'-ג'

(ת.ש. 10056, מ"מ 21700)

בתי המשפט

בבית משפט השלום בירושלים

בפני כב' סגן הנשיא צ. זילברטל

בענין:

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים

- נ ג ד -

דרעי _____

ע"י עו"ד תגר

גזר - דין

1. גזר דין זה ניתן בענינו של הנאשם מס' 2 שבכתב האישום בתיק דנן, _____ דרעי (להלן - "הנאשם").
- בכתב האישום הואשמו 4 נאשמים בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות (סעיפים 380 ו- 382 לחוק העונשין תשל"ז - 1977) ושל שימוש לרעה בכח משרה (לפי סעיף 280(1) לחוק הנ"ל).
- הנאשם הודה בעובדות כתב האישום לאחר שזה תוקן בכל הנוגע לו (עמ' 6 לפרוטוקול) והורשע בעבירות הנ"ל. יתר הנאשמים כפרו במיוחס להם ומשפטם עדיין מתנהל, כאשר עובר לשמיעת הטיעונים לעונש בענינו של הנאשם נשמעו מרבית עדי התביעה. ב"כ המאשימה הודיעה כי היא מעוניינת להעיד את הנאשם כעד תביעה בתיק דנן. ב"כ יתר הנאשמים הסכימו שאגזור דינו של הנאשם כבר עתה (ראה הוראת סעיף 155(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982).

בתי המשפט

בנסיבות אלה יאמר ויודגש כי כל האמור בגזר דין זה מתייחס אך ורק לנאשם ואין בו משום הבעת דיעה כלשהיא לגבי מעשיהם של יתר הנאשמים. בגדר כך יוער כי ב"כ התביעה ביקש, לענין גזר דין זה, שאתייחס למקצת הראיות שהוגשו (עדות המתלונן והתצלומים ת/3). באי כח יתר הנאשמים התנגדו לכך וטענו כי ראיות אלה לא הוגשו במסגרת הליך שהנאשם היה צד לו. מאידך, ב"כ הנאשם לא טען כלל לענין זה, ודווקא הפנה את בית המשפט בסיכומיו לחומר הראיות (עמ' 41 שורה 14 לפרוטוקול). אני סבור כי לא יהיה זה נכון להתעלם כליל מהראיות ככל שאלה נוגעות לנאשם ולנאשם בלבד. הדבר דומה לנאשם הבוחר להודות לאחר שנשמעו ראיות התביעה, כולן או חלקן, ופשיטא שבית המשפט אינו עוצם עיניו ומתעלם ממה שהובא בפניו. עם זאת, כפי שהובהר לעיל, האמור כאן מתייחס אך ורק לנאשם ובכל מקרה על בית המשפט, במצב הדינוני הקיים כאן, להשמר שלא להביע דעתו באופן שיש עימה התייחסות להליך כנגד יתר הנאשמים.

2. נקודת המוצא העיקרית היא עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם. המפורט להלן בסעיף זה לקוח ישירות מכתב האישום.

הנאשם מס' 2 שירת במשמר הגבול ובעת האירוע היה תפקידו נהג. הנאשמים האחרים היו מפקד הכיתה ושני לוחמים. ביום 30.6.96 יצאו הנאשמים לסיור בג'יפ בשכונת רמות בירושלים. במהלך הסיור עצרו את _____ שעוואר (להלן - "המתלונן"). המתלונן עבד אותה עת באתר בניה ברמות. המתלונן התבקש ע"י שוטרי המג"ב להציג תעודת זהות והתברר כי לא היה בידו אישור כניסה לישראל.

במעמד זה היכה הנאשם במתלונן בביטנו וסטר לו על פניו. לאחר שהמתלונן הצטווה לעלות לג'יפ, בו נהג הנאשם, היה הנאשם מביץ אלה שהורו למתלונן להוריד את ראשו ואסרו עליו להתבונן בדרך בה נסעו. כאשר הגיעה החבורה לחורשה, בתום נסיעה של כ- 25 דקות, ולאחר שהמתלונן הורד מהג'יפ, היכה הנאשם במתלונן באלה בגופו ובעט בו.

בתי המשפט

לאחר שהמתלונן נפל ארצה המשיך הנאשם להכות בו. בשלב מסויים הושיט הנאשם למתלונן את ידו על מנת להחזיר לו, כביכול, את תעודת הזהות שלו ואז היכה בו הנאשם באמצעות האלה עד שזו נשברה.

כתוצאה מהאמור לעיל איבד המתלונן את הכרתו והוא נעזר בעובר אורח להגיע לכביש הראשי משם נאסף ברכב.

כתוצאה מהמעשים הנ"ל נגרמו למתלונן המטומות ושריטות רבות על גופו וכן המטומות על זרועותיו ורגליו והוא נזקק לטיפול רפואי.

יצוין כאן כי המונח "אלה" שנעשה בו שימוש בכתב האישום אינו מדוייק והיה מדובר במקל באורך של כ- 60 ס"מ ובעובי של כ- 2.5 ס"מ כפי שציין המתלונן בעדותו (עמ' 27 שורות 10-11 לפרוטוקול).

העובדה שחלקו של הנאשם בפרשה היה דומיננטי עולה בבירור מכתב האישום, מבלי שאתייחס התייחסות כלשהיא לחלקם של יתר הנאשמים, אם היה כזה.

העובדות העולות מכתב האישום הן עובדות קשות ביותר. לכך יש להוסיף את מראה גופו החבול של המתלונן כפי שבא לידי ביטוי בתצלומים ת/3. יש לציין כי מכתב האישום לא עולה שהמתלונן ביצע מעשה התגרות כלשהוא וכל "חטאו" היה בכך שעבד בירושלים מבלי שהיה לו אישור שהייה בישראל. התמונה המתקבלת מקריאת כתב האישום (ככל שהוא רלוונטי לנאשם) מצביעה על מסכת ממושכת של התעללויות במתלונן ועל אירוע שכלל מספר שלבים, האחד חמור ממשנהו, שהגיע לשיאו באיבוד ההכרה של המתלונן. אכן, כפי שטען הסניגור, אין בפני נתון המצביע על תכנון מוקדם אך כאשר מדובר באירוע ממושך ורב שלבי, עצם המשכו מבלי שיופסק בשלבו הראשונים, הוא נתון המצביע על נחישות מצד הנאשם ו"דבקות (פסולה) במטרה". בנוסף, כפי שזכר בכתב האישום, נעזב המתלונן לנפשו כשהוא חבול ומחוסר הכרה. ענין זה מוסיף חומרה מיוחדת למעשה מצביע על העדר כל רגש אנושי בליבו של הנאשם. נמצא, שבפנינו מעשה של עינויים והתעללות שסופו בזניחת הקרבן כשהוא מחוסר הכרה.

בתי המשפט

3. לצערי, לא המציאו באי כח הצדדים פסיקה של בתי משפט אחרים לגבי מקרים דומים, האף שאין ספק שכל מקרה צריך להיות נדון לגופו ולכל מקרה מאפיינים משלו.

עם זאת, הפסיקה התייחסה לא אחת למצבים של התעמרות קשה, הכוללת תקיפה, מצד אנשי כוחות הבטחון כלפי אזרחים בכלל וכלפי אוכלוסיה ערבית בפרט.

בבש"פ 2224/94 מדינת ישראל נ. שטרית ואח', החלטה מיום 22.4.94 (דינים עליון, כרך לו, 32) דן כב' השופט חשין בסוגיית מעצרים עד לתום ההליכים של שוטרי מג"ב שהיו בתפקיד בסיור בתל-אביב. במהלך הסיור עצרו תושב שכס והורו לו לעמוד ליד קיר תוך שהם מכים אותו בפניו ועורכים חיפוש על גופו. בהמשך הורו לאותו קרבן לעלות על הג'יפ ובהגיעם לחולות תל-ברוך השליכו את המתלונן מתוך הג'יפ והיכו אותו בכל חלקי גופו כאשר ידיו כבולות באזיקים. בהיותו חבול ומוכה הוסע המתלונן למקום אחר, הושלך לבור וספג מכות נוספות. לסיום נשדד המתלונן ע"י אותם שוטרים.

בהקשר לכך נפסק ע"י כב' השופט חשין כדלהלן:

"קשיחותם ואטימות ליבם של המשיבים הינה קשה, עד שהלב מסרב להאמין כי כך נוהגים נערים שגדלו בארץ והם עימנו כל העת.

...

כתב האישום מעלה לפנינו תמונת זוועה של מעשי התעללות בזויים בערבי חסר מגן, שעה שידיו כבולות באזיקים אל מאחורי גבו, למצער חלק מהזמן. מדים של משמר הגבול עטו המשיבים; על שמירת החוק והסדר הציבורי הופקדו; ותוך ביזוי המדים והשפלת משמר הגבול - ולא אך משמר הגבול - פרעו חוק וסדר והיכו אדם ללא רחם. מה לנו שמדברים אנו בכבוד האדם וחירותו כזכות יסוד של האדם; מה לנו שמדברים אנו על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן חורין, וכי יש לכבד כל אלה ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל; מה לנו שמדברים אנו על איסור פגיעה בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם. כל מילים אלו - המבטאות ערכי יסוד של חברה, של עם ושל אדם - ינשאו ברוח ויפוצו אל כל עבר אם ניטול היטל לעצמנו לעבור אל יום המחרת על

בתי המשפט

מעשים אלה הנעשים נגד עינינו, ולא נאמר דברינו צלול וברור.
 עם ישראל מצוי עתה בתקופה קשה של חייו. אירועים שיבואו אפשר יקשו עלינו ואולי אף יקשו במאוד מאוד. בתוך כל אלה מחובתינו הראשונה היא לשמור על צלם האנוש שבנו שאירועים שסביבנו לא יפגעו בנו ובטפנו ויהפכו אותנו לחייתו יער. אין ענינו אך בעבירת שוד, בעבירת אלימות קשה או בעבירת סמים. ענינו בעבירה שאם תפשה במחנה תביא להרס החברה בה אנו חיים, להתפוררות מוסדי השלטון.

...
 אכן, פסיכולוגים ואנשי חינוך - ואפשר אף אנשי מדינה - ילמדונו היכן טעינו וכיצד נתקון את דרכינו, ואולם עד שיעשה כן יעלו בתי המשפט את תרומתם לביעור הנגע. יצא הקול וילך מקצה הארץ ועד קצה: ישמע וידעו הכל, כי לא נשקוט ולא ננוח עד אשר ירפא לנגע ויהודי לא יתעלל באדם, לא ביהודי, לא בערבי ולא בכל האדם".

הארכתי בהבאת דבריו של כב' השופט חשין שכן מצאתי בהם, בכל הכבוד, ביטוי הולם וראוי שכל המוסיף עליו אך גורע. ויודגש, אין באמור כאן כדי להשוות את מעשיו של הנאשם למעשי אותם שוטרים עליהם נסבו דבריו של כב' השופט חשין, שיתכן והיו חמורים במיוחד. ואולם, כב' השופט חשין מתייחס לתופעה בכללותה ואין אלא לחזור שוב ושוב על דבריו ולשננם.

4. בע"פ 485/89 עזרא נ. מדינת ישראל, פסק דין מיום 16.5.90 (דינים עליון, כרך טו, 687) נדון ענינו של קצין משמר הגבול אשר היה אחראי על מספר מחסומים באיזור צומת גבעתי. המערער הורשע בהכאת אזרח בדואי אשר הגיע למחסום, ובין היתר בכך שבעט במתלונן באשכיו וכתוצאה מכך נגרם למתלונן קרע והוא נותח בקשר לכך בבית חולים. בנוסף, נקשר המתלונן לרכב אשר המערער החל להסיעו ורק עקב הצלחתו של המתלונן לנתק את החבל בו נקשר נמנעו ממנו חבלות חמורות נוספות. אותו מתלונן נחשד כאילו גנב אבטיחים שנמצאו ברכבו. על המערער הוטל, בין היתר עונש של 6 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון, מפי כב' השופט אור, לא ראה

בתי המשפט

להתערב בעונש. כב' השופט אור ציין כי מדובר בהתעללות תוך ניצול שררה
בנסיבות שיש לראותן לחומרה.

בע"פ 3632/92, 3849/92 גבאי ואח' נ. מדינת ישראל, פ"ד (מו)4, 487,
היה מדובר בשוטרי משמר הגבול אשר התעללו במשך שלושה לילות רצופים
בעובדים ערבים שהתגוררו בתל אביב. בין היתר היכו המערערים
בקורבנותיהם לאחר שהעמידו אותם ב"מסדר". כב' המשנה לנשיא אלון ציין
כי:

"מעשי השפלה וביזיון אלה פוגעים הם בצורה
קשה וחמורה בגופו ובכבודו של אדם באשר
הוא אדם... חותרים הם תחת אושיותיה של
חברתנו, ועומדים הם בניגוד משווע לערכיה
של מדינת ישראל ומדינה יהודית
ודמוקרטית".

באותו ענין אישר בית המשפט העליון עונשים של שנת מאסר בפועל ו- 8
חודשי מאסר בפועל שהושתו על המערערים.

בע"פ 952/85, 924, מור ואח' נ. מדינת ישראל (פסק דין מיום 20.11.86,
תקדין עליון, כרך 86(3), 698) נדון ענינם של שני שוטרים שהיכו חשוד
מכות אכזריות וגרמו לו נזק באשכיו. היה מדובר בשוטרים בעלי עבר נקי
אשר שירתו שירות ממושך ומסור. עקב האירוע אף נקטעה הקריירה המשטרית
של המערערים. בית המשפט העליון החמיר בעונשם והטיל עליהם, בין היתר,
חמישה חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 64/86, 126 אשש נ. מדינת ישראל (פסק דין מיום 20.7.86, תקדין
עליון, כרך 86(2), 952) נדונה פרשה של הכאת חשוד באגרופים ובעיטות
ע"י שני שוטרים שאחד מהם אף הנחית על החשוד כיסא. באותו מקרה לא היה
ערעור על קולת העונש (שלושה חודשי מאסר בפועל), ובית המשפט העליון,
כב' השופט מלץ, פסק כדלהלן:

"בעיני, העבירה שביצעו המערערים חמורה
ביותר, דווקא משום היותם שוטרים. שוטרי
ישראל, מלאכתם קשה ואחראית, מלווה לא אחת
סיכונים והתנכלויות, והינן ראויים לכל
אחזה שיכולים בתי המשפט לתת להם. אך במה
דברים אמורים? כל עוד הם זוכרים וערים
לכך שהסמכות והמרות שהוענקו להם, רק

בתי המשפט

לצרכי ביצוע התפקיד ניתנו ואסור שיעשו בהם שימוש לרעה. עליהם לשנן זאת לעצמם השכם והערב, דווקא משום שמלאכתם מחייבת לעיתים קרובות נוקשות ואפילו שימוש בכח. ... עליהם לדעת ולהבין כי אם יעברו את הגבול ואם ישתמשו לרעה בסמכויות שניתנו להם, ובעיקר אם ינהגו באלימות מיותרת, לא יעניקו להם בתי המשפט אהדה, וימצו איתם את הדין ... מעשי אלימות ברוטלית כמו אלה של המערערים, פוגעים קשות הן במערכת היחסים, העדינה בלאו הכי, שבין האזרח למשטרה, והן במוניטין של המשטרה וביכולתה לתפקד כדבעי".

אכן, הנאשם דנן אינו שוטר "מקצועי" ושירת במשמר הגבול במסגרת שירות החובה שלו. אך מאידך, שלא כמו אותם שוטרים שענינם הובא לעיל, הוא לא "נענש" בקטיעתה של קריירה מקצועית ואין לומר עליו שהוא בעל עבר של שירות מסור וממושך. כפי שניתן להיווכח, בחלק מהמקרים שתוארו לעיל, התחשב בית המשפט לקולא בעובדת היות הנאשמים שוטרים ותיקים שהרשעתם הביאה לקטיעת שירותם. שיקול זה אינו חל במקרה דנן.

5. גם בבית משפט זה נדון מקרה שניתן ללמוד ממנו על רמת הענישה הראויה. בת.פ. 1767/94 מדינת ישראל נ. אדרי ונוכר (פסק דין מיום 3.1.95, מפי כב' השופט גל) נדון ענינם של חיילים ששירתו במג"ב ואשר במהלך שירותם תקפו עצור במתקן כליאה אליו הזדמנו. השניים נכנסו אל תא בידוד בו נמצא המתלונן וחבטו ובעטו בו גם כאשר היה מוטל על הריצפה חסר כל יכולת תגובה. בנוסף, מסרו הנאשמים הנ"ל גירסת כזב בחקירתם ותיאמו גירסאות עם אחרים. באותו מקרה ציין בית המשפט כי לא נשמעה כל חרטה מפי הנאשמים, לרבות בשלב הטיעון לעונש ובעת הראיון עם שירות המבחן. בית המשפט גזר על אחד מהנאשמים 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל ועל השני 9 חודשי מאסר.

אינני מתעלם מכך כי במקרה דנן הביע הנאשם חרטה והודה בתחילת משפטו במיוחס לו. לפחות במעשה זה ניתן לזהות תגובה מכפרת והפנמת חומרת המעשים, וזאת בשונה מענינם של השניים שהוזכר לעיל.

בתי המשפט

6. הנאשם הוא אדם צעיר, בן 22 שנה, אשר שוחרר משירותו הצבאי לאחר כשנתיים ועשרה חודשים. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם היה מעורב בחודש מרץ 94 בתאונת דרכים במהלכה נהרג חברו הטוב. הנאשם הועמד לדין בגין גרימת מוות ברשלנות והוא מרצה עונש של עבודות שירות. שירות המבחן התייחס בתסקירו להשפעה שהיתה לאירוע טראומטי זה על הנאשם. עם כל ההבנה למצבו הנפשי של הנאשם, וגם בהתחשב בכך שחווה חוויה קשה ותוך מתן משקל לגילו הצעיר, אינני רואה לנכון לקבל את המלצת שירות המבחן לפיה יש להמנע מלהטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל.

ניתן לאבחן את המקרה הנדון אבחנות שונות מאותם מקרים שתוארו לעיל, אך בבסיסו נותר המקרה דנן אירוע חמור של תקיפה בנסיבות מחמירות מצד איש רשות כלפי אזרח חסר אונים, אירוע אשר, כאמור לעיל, ניתן לתארו כמעשה של התעללות ועינויים. במקרים שכאלה אין מנוס מהטלת עונש מאסר בפועל שיהלום את חומרת העבירה.

כמובן שיש ליתן משקל מתאים לעצם הודאתו של הנאשם ולכך שהמעשים נעשו בעת שהנאשם שירת שירות שניתן להניח לגביו שלא היה שירות קל ואשר כלל אירועים קשים של מגע עם אוכלוסיה עויינת, כפי שטען הסניגור. על הנאשם הוטלו בוודאי משימות לא קלות ובהתחשב בגילו הצעיר ובטראומה שעבר מוכן אני להניח שהיה לו קושי ממשי להתמודד עם המציאות בה פעל.

גם לעניינינו יפים דבריו של כב' השופט גל בת.פ. 1767/94 שהוזכר לעיל:

"יחד עם זאת מקובלת עלי טענת הסניגור, כי עסקינן בכשל נורמטיבי של הנאשמים על רקע מציאות מסויימת. אינני משוכנע שיש בכך גורם לקולא, אולם בהחלט יש בו כדי שהמופקדים על כך יערכו בדק בית. עוד מקובל עלי, כי כאשר המדינה שולחת את טובי נעריה לאיזורים צפופי אוכלוסיה עויינת, נדרשת איזו הכשרה מינימלית. מאידך גיסא, אין עסקינן כאן באירוע הנובע מפרץ רגשות בעטייה של פעילות מבצעית, אלא במעשה קר ומחושב, כאשר האירועים העויינים משמשים אך לרקע בלבד".

עם כל זאת, לא ניתן להבין את המעשה שעשה הנאשם ולא ניתן שלא להגיב עליו כפי שראוי במדינה מתוקנת.

בתי המשפט

7. בהתחשב בכל האמור לעיל אני דן את הנאשם ל- 20 חודשי מאסר, מתוכם 10 חודשים לריצוי בפועל והיתרה על תנאי והתנאי הוא שלא יעבור בתקופה של שלוש שנים מהיום עבירה שיש עימה אלימות כלפי אדם אחר. תחילת ריצוי העונש ביום 17.8.97 שאז יתייצב הנאשם בתחנת המשטרה במגרש הרוסים בירושלים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים, בתוך 45 יום מהיום.

היום 22.7.97 במעמד ה"כ ה"ס א' אה איל"ן, י"ב ה"נ/ל"מ צ"פ ת"ר (ה"נ/ל"מ)

צבי זילברטל, שופט

סגן נשיא

תאריך: 14/07/1998

בפני כב' השופט צבי זילברטל

142

בעניין:

מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז ירושליםהמאשימה

נגד

1. אלדי _____

2. (-)

3. שחר _____

4. אלבז _____

הנאשם מס' 1 ו- 4 ע"י עו"ד שמש

הנאשם מס' 3 ע"י עו"ד חובב

הנאשמיםגזר דין

1. גזר דין זה ענינו בנאשמים 1, 3 ו- 4, עפ"י ההתייחסות אליהם בכתב האישום. מי שהיה בשעתו הנאשם מס' 2, _____ דרעי (להלן - "דרעי"), הורשע בשלב מוקדם של ההליכים עפ"י הודאתו ודינו נגזר. לאחר מתן גזר הדין בענינו של דרעי, ובהסכמת ב"כ הנאשמים מס' 1, 3 ו- 4, המשיך בית משפט זה לדון בענינם, הואיל ונאשמים אלה כפרו בעובדות כתב האישום.
2. הנאשמים 1, 3 ו- 4 (להלן - "הנאשמים") הורשעו בעבירה לפי סעיף 380 בצירוף סעיף 382(א) לחוק העונשין תשל"ז - 1977 וכן בעבירה לפי סעיף 1)280 לחוק הני"ל. הפרשה פורטה בהרחבה בהכרעת הדין מיום 5.3.98. בתמצית אציין כי מדובר באירוע חמור ביותר של תקיפת פועל בנין תושב חברון אשר הנאשמים, בהיותם שוטרי מג"ב, הסיעוהו מהמקום בו עבד בשכונת רמות בירושלים לאיזור שומם. הן במהלך הנסיעה והן לאחריה, תקפו הנאשמים את המתלונן וגרמו לו לחבלות חמורות ביותר. לאחר המעשה הותירו הנאשמים את המתלונן כשהוא מעולף ועזבו את המקום.
- דרעי שימש בתפקיד נהג והוא היה הותיק מבין הארבעה. דרעי הוא גם זה אשר חלקו האקטיבי בהכאת המתלונן היה רב במיוחד ועלה באופן בולט על חלקם של יתר הנאשמים.

תאריך: 14/07/1998

בפני כב' השופט צבי זילברטל

143

הנאשם מס' 1 (להלן - "אלדדי") היה מפקד הצוות, הגם שדרעי היה ותיק ממנו. עוד יצויין כי אלדדי היה זמן קצר ביותר בתפקיד זה.

הנאשם מס' 3 (להלן - "שחרי") והנאשם מס' 4 (להלן - "אלבז") היו אנשי צוות זוטרים אשר הוצבו לתפקידם זה ימים ספורים לפני ביצוע העבירה, ביום 30.6.96.

פירוט מעשיו הקשים של דרעי מצוי בכתב האישום וכן בגזר דינו שניתן בתיק זה ביום 22.7.97. בין היתר היכה דרעי במתלונן באמצעות מקל עד שהמקל נשבר, בעט בו והמשיך להכותו גם כשהמתלונן נפל. למתלונן נגרמו המטומות ושריטות רבות על גופו ועל גפיו והוא נזקק לטיפול רפואי. צילומים קשים המתעדים את מצבו של המתלונן הוגשו ע"י התביעה וסומנו ת/3.

כפי שנקבע בהכרעת הדין, גם הנאשמים נטלו חלק אקטיבי בתקיפת המתלונן. שחר ואלבז ישבו בחלקו האחורי של הגייפ, אליו הועלה המתלונן, במהלך הנסיעה מהמקום בו נאסף המתלונן, במשך כ- 25 דקות. בפרק זמן זה הוכה המתלונן ע"י השניים הנ"ל כמפורט בסעיף 8 להכרעת הדין. מדובר בבעיטות ובתקיעת מרפק לצלעותיו של המתלונן. גם כאשר הסתיימה הנסיעה ודרעי החל במסכת ההתעללות הקשה עמדו לצידו שחר ואלבז ומידי פעם היכו אף הם את המתלונן, אחד מהם אף עשה שימוש במקל דק. באותו שלב עמד אלדדי במרחק מה מהחבורה, אך בהמשך הצטרף למכים ואף נטל לידו את המקל ששימש קודם לכן את דרעי. כפי שקבעתי בגזר דינו של דרעי, והדברים מתיישבים גם עם ממצאי הכרעת הדין בענין הנאשמים: "התמונה המתקבלת ... מצביעה על מסכת ממושכת של התעללויות במתלונן ועל אירוע שכלל מספר שלבים, האחד חמור ממשנהו, שהגיע לשיאו באיבוד ההכרה של המתלונן ... בפנינו מעשה של עינויים והתעללות שסופו בזניחת הקרבן כשהוא מחוסר הכרה". לא יכול להיות ספק שמדובר באירוע חמור וקיצוני, גם לרקע מקרים דומים אחרים אשר נזכרו בפסיקה.

3. דינו של דרעי נגזר ל- 20 חודשי מאסר מתוכם 10 חודשים לריצוי בפועל. ערעור שהגיש דרעי לבית המשפט המחוזי בירושלים (ע"פ 1017/97) נדחה ביום 26.1.98, על אף העובדה שמאז

תאריך: 14/07/1998

בפני כבי השופט צבי זילברטל

144

מתן גזר הדין ועד למועד שמיעת הערעור, עבר דרעי משבר אישי ובריאותי חריף ביותר. גזר הדין בענינו של דרעי, שאושר בערעור, מהווה, בהכרח, נקודת מוצא לבחינת העונש הראוי ליתר הנאשמים.

מעבר לענינו של דרעי, עולה במפורש מפסיקת בתי המשפט מהזמן האחרון, אשר ניתנה במקרים אחרים של מעורבות אנשי מג"ב בתקיפת אוכלוסיה ערבית, כי העונש הראוי במקרים אלה הוא עונש של מאסר בפועל.

בתי המשפט לא התעלמו מהעובדה כי בדרך כלל מדובר בנאשמים שהם אנשים צעירים, בתחילת דרכם, ללא כל עבר פלילי, אשר מילאו תפקידים צבאיים ומשטורתיים קשים, לעיתים בהצטיינות, ואשר מצאו עצמם מעורבים בפעילות מבצעית מול אוכלוסיה עוינת בתקופות של מתח רב ושל פעילות טרוריסטית כנגד האוכלוסיה היהודית אשר גרמה לנפגעים רבים. על אף נתונים אלה, המתקיימים גם בנאשמים, נקבע פעם אחר פעם כי הענישה ההולמת למעשים כגון אלה שבוצעו ע"י הנאשמים, ואף קלים מהם, היא מאסר בפועל.

לענין זה אפנה לגזר הדין המפורט שניתן ע"י כבי השופט ד. חשין בת.פ. 455/97 בענין מדינת ישראל נ. אודרנקו ואח' (גזר דין מיום 27.4.98). כבי השופט חשין ציין כי אין הוא מבין

ואינו יכול להבין את המעשים המחפירים שביצעו הנאשמים בפרשה הנ"ל והוסיף:

"מעיד אני על עצמי כי לא בקלות קבעתי את עונשם של הנאשמים. בייסורים גזרתי את דינם. לקחתי בחשבון את עברם הנאה ואת עתידם שעוד לפניהם, את החרטה הכנה שהביעו, את תנאי שירותם המורכבים ואת העובדה שסולקו בבושת פנים ממשמר הגבול"

ובסיום גזר הדין הנ"ל נאמרו הדברים הבאים:

"גם לאחר שמיעת דברי החרטה הכנים שהביעו הנאשמים, במסגרת 'המילה האחרונה' השמורה להם, ותוך אמונתי ברצונם לכפר על מעשיהם, חייב אני להביא בחשבון שיקוליי את הכאב, הסבל, הפחד, ההשפלה והביזוי של הקורבנות התמימים, אשר לא העידו בפניי וקולם לא נשמע בבית המשפט, אך זעקות הכאב שלהם וקריאתם לצדק מהדהדות באזניי מתוך מעבה היער, שאליו נחטפו, כשעיניהם מכוסות בחולצותיהם בעל כרחם, ובצילו התעללו בהם הנאשמים, על לא עוול בכפם. חוששני, שכל עונש זולת עונש של מאסר בפועל, לא יהווה גמול הולם למה שהתרחש באותו יום של פורענות בתוככי היער - באין רואה ובאין מפריע. על התגובה השיפוטית לבטא סלידה עמוקה

תאריך: 14/07/1998

בפני כב' השופט צבי זילברטל

145

מהתנהגותם של הנאשמים, ולשדר מסר ברור וצלול שאינו משתמע לשני פנים: אין מתעללים באדם באשר הוא אדם - יהיה זה אדם יהודי, אדם ערבי, או כל אדם אחר - כפי שגם מורה חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו: 'אין פוגעים בחייו, בגופו או בכבודו של אדם באשר הוא אדם'. ומן המותר להזכיר כי 'כל רשות מרשויות השלטון חייבת לכבד את הזכויות שלפי חוק זה' - כולל שוטרי משמר הגבול. את השיקולים האישיים של כל אחד מהנאשמים יש לקחת בחשבון לענין משך תקופת המאסר בפועל, אך לא לענין עצם הטלתו, המתחייבת כאמור מכל מה שנאמר לעיל".

הדברים הנ"ל יפים במידה רבה גם לענינו, הגם שבפרשה שנדונה ע"י כב' השופט חשין, היו המעשים מעט יותר חמורים והיה מדובר בשני קרבנות. מאידך, במקרה דנן הנאשמים בחרו שלא להודות, וחלקם אף מחזיקים בהכחשתם גם לאחר מתן הכרעת הדין, ולא נשמעו מפיהם מילות חרטה מובהקות תוך הכרה מלאה במציאות העובדתית שהתגלתה בבית המשפט.

4. אין ספק שיש מקום להבחין בין הנאשמים, בינם לבין עצמם. באשר לאלדי, מי שהיה מפקד הצוות, נראה כי העובדה שמידת מעורבותו הישירה במעשי התקיפה נפלה מזו של דרעי אינה יכולה לסייע לו. כמפקד היתה מוטלת עליו חובה להפסיק כל מעשה תקיפה שרק החל להתבצע על ידי מי מחייליו. לא רק שאלדי לא פעל נחרצות למניעת המעשים בעודם באיבם, הוא גם לא דיווח למפקדיו על המעשים, מעשים אשר נמשכו פרק זמן לא מבוטל. על אף שהמעשים הלכו והחמירו ומצבו של המתלונן הפך קשה יותר ויותר לא נקט אלדי בפעולה המתחייבת והנדרשת ממפקד, זוטר ככל שיהיה, ולא עשה דבר להפסקת ההתעללות. בענינו של אלדי, כמו גם בענינם של יתר הנאשמים, הוגש תסקיר מפורט ע"י שירות המבחן. מהתסקיר עולה, כפי שעולה במקרים דומים אחרים, כי מדובר באדם נורמטיבי, רגיש, אשר סבל עד כה לא מעט מהפרשה. אלדי אף מצא מקום עבודה לאחר שהשתחרר משירות סדיר, מקום עבודה אשר הביע הערכה לאופן בו הוא ממלא את תפקידיו. ואולם, בהתחשב בתפקידו של אלדי כמפקד הצוות אין כל דרך להקל עימו ביחס לעונש שנגזר על דרעי. להבדיל מאלדי, דרעי הודה וניתן משקל להודאתו בעת שנגזר דינו. דרעי גם עבר משבר אישי חריף ביותר ועל אף זאת אושר גזר דינו בערכאת הערעור. החברה כולה

תאריך: 14/07/1998

בפני כב' השופט צבי זילברטל

146

מצפה ממפקדים כי יעמדו בפרץ וימנעו מעשים פליליים שנעשים בנוכחותם ע"י פקודיהם. לא רק שאלדי לא מנע את המעשים, הוא נטל בהם חלק פעיל.

5. כאמור, שחר ואלבו היו חיילים שהגיעו זה מכבר ליחידה. מוכן אני להניח, לטובתם, כי נגרו אחר יוזמתו של דרעי. ניתן אף להבין את מצוקתם שהם מוצאים עצמם במצב קשה ביותר לכל חייל ובמיוחד לטירון, כאשר החייל הותיק וכן מפקד הצוות קובעים נורמת התנהגות מסויימת. לא בנקל יוכל הזוטר שבחבורה לצאת כנגד מפקדו או כנגד הותיק שבצוות. ואולם, כפי שצינתי בהכרעת הדין:

"אמנם כן, שחר ואלבו היו 'הזוטרים' וחסרי הותק ביחידה. אך מאידך מדובר בצוות קטן והם היוו מחצית ממנו. מחאה מצידם, ולו בשפה רפה, תוך איום בפנייה למפקדים ומסירת דיווח על המעשה, יתכן והיה בכוחה למנוע מדרעי ואלדי לממש את מעשיהם ... בכוחם של שניים אלה היה לנסות ולמנוע את המעשה וראוי שידע כל איש מרות, גם אם הוא זוטר או טירון, כי בידו למנוע מהבכירים והוותיקים להפר חוק, או למצער לנסות להניעם מכך ולהרחיק עצמו ממעשיהם, אם אך יודיע מפורשות כי לא יעבור על כך בשתיקה" (עמ' 120 לפרוטוקול).

מעבר לאמור לעיל, אין להתעלם מכך כי, מועט ככל שיהיה ביחס לחלקם של דרעי ואלדי, גם שחר ואלבו נטלו חלק אקטיבי בשלבים מסויימים בתקיפת המתלונן. אף אם עשו כן כמי שקפאם שד ורק כדי לא להחשב בעיני חבריהם יוצאי דופן (ואין על כך ראיות ברורות, אך מוכן אני להניח זאת לטובתם), המעשים הם חמורים דיים עד שלא ניתן להמנע מתגובה עונשית הולמת על עשייתם.

6. שירות המבחן ציין במפורש כי שחר לא מקבל אחריות לביצוע העבירה ופירט את הרקע המשפחתי הלא קל של שחר, אשר למרות רקע זה מנהל אורח חיים נורמטיבי. לגבי אלבו, עולה מהתסקיר כמו גם מדבריו בבית המשפט ואף בחקירתו (אף כי במרומז), שמבין כל הנאשמים הוא הקרוב ביותר להכרה במשמעות השלילית של המעשים שנעשו ולהבעת חרטה כנה ואמיתית. שירות המבחן התרשם כי עצם קיום ההליך המשפטי הבהיר לאלבו את חומרת העבירה.

תאריך: 14/07/1998

בפני כב' השופט צבי זילברטל

147

7. באשר לעונש הראוי לגבי שחר ואלבו - עפ"י אמות המידה שנקבעו בפסיקה ושהובאו לעיל, אין מנוס מהטלת עונש מאסר בפועל. אכן, העובדה כי מדובר באנשי צוות זוטרים אשר חלקם הפעיל נפל באופן ממשי מזה של דרעי, צריכה להלקח בחשבון, כמו גם העובדה כי מדובר היה במי שהוצבו ליחידה ימים ספורים לפני ביצוע העבירה. מבחינה זו התלבטתי לא מעט האם ראוי לשקול כי עונש המאסר שיש להטילו על שחר ואלבו ירוצה בעבודות שירות. לאחר התלבטות קשה הגעתי למסקנה כי את הנסיבות המקלות בענינם יש לבטא באורך תקופת המאסר אך אין דרך להמנע מהטלת עונש מאסר לריצוי בפועל בין כתלי הכלא. כל עונש אחר לא יבטא כראוי את חומרת הפרשה ששחר ואלבו נטלו בה חלק, לרבות חלק אקטיבי, כפי שפורט לעיל. אין להתעלם מתפקידו של בית המשפט, במיוחד במקרים כגון המקרה דנן, כמי שחובה עליו להביע באופן ברור וחד משמעי את סלידת החברה מהמעשה שבוצע ולהעביר מסר ברור לכל העוסקים במלאכה הקשה של השלטת החוק והסדר על אוכלוסייה עויינת, זוטרים ככל שיהיו. שחר ואלבו לבשו מדים וביטאו כלפי המתלונן את תדמית מדינת ישראל כולה.

8. על יסוד האמור לעיל אני דן את הנאשמים כדלהלן:

א. את אלדי ל- 20 חודשי מאסר מהם 10 חודשים לריצוי בפועל והיתרה על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור בתקופה של 3 שנים מהיום עבירה שיש עימה אלימות כלפי אדם אחר.

ב. את שחר ואת אלבו לשישה חודשי מאסר מהם חודשיים לריצוי בפועל והיתרה על תנאי והתנאי הוא שלא יעברו, בתקופה של 3 שנים מהיום עבירה שיש עימה אלימות כלפי אדם אחר.

